

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-11-18

Diarienummer:
KSN-2024-03353

Handläggare:
Carl Ljunggren

Medlemskap i föreningen Rättvist byggande

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** teckna medlemskap för Uppsala kommun i föreningen Rättvist byggande.

Ärendet

Den ideella föreningen Rättvist byggande samlar bland annat fastighetsägare, kommuner och kommunala bostadsbolag och har till ändamål och uppdrag att motverka arbetslivskriminalitet i byggbranschen. Kopplad till organisationen finns en operativ verksamhet som stödjer och tillämpar en arbetsmodell inriktad på att upptäcka, motverka och förebygga arbetslivskriminalitet i medlemmarnas entreprenadprojekt.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Utvecklingen på marknaden för byggentreprenader har inneburit att kedjorna av underleverantörer kan vara svåröverskådliga. Som en följd av utvecklingen har det blivit viktigt för entreprenadföretagen att ha kontroll på sina byggplatser för att säkerställa att rutiner, lagar och regler åtföljs. I detta arbete inkluderas att risker på arbetsplatsen är reducerande till ett minimum och att de som arbetar där har behörighet och är försäkrade.

Utmaningarna på byggarbetsplatser finns över hela landet. Som ett led i arbetet med att skapa tryggare arbetsplatser för entreprenader togs den särskilda arbetsmodellen Rättvist byggande fram av det allmännyttiga bostadsbolaget Stockholmshem 2017. Modellen kan beskrivas som ett strukturerat arbetssätt för att motverka kriminalitet

och osund konkurrens på byggarbetsplatser. År 2019 var arbetsmodellen implementerad i Stockholm stads fastighetsbolag Familjebostäder, SISAB, Stockholmshem och Svenska Bostäder och 2020 anslöt även Micasa Fastigheter. Intresset för arbetsmodellen växte snabbt bland byggherrar och fastighetsägare och i december 2021 startades den ideella föreningen Rättvist byggande, tillsammans med branschföreningen Byggherrarna. Uppsala kommun Skolfastigheter AB är sedan tidigare medlem av föreningen.

Arbetsmodellen omfattar krav vid upphandling, kontroll och granskning av hela kedjan av underentreprenörer, oannonserade arbetsplatskontroller med uppföljning och avvikelshantering vid kontraktsbrott och lagbrott, samt stöd i form av utbildning och påverkansarbete. Modellen har utvecklats i samarbete med Ekobrottsmyndigheten, Polisen, Skatteverket, Arbetsmiljöverket och branschorganisationerna Stockholms Byggmästareförening, Fairplay Bygg och ID06.

Som medlem i den ideella organisationen Rättvist byggande gör kommunen ett tydligt ställningstagande för trygga arbetsplatser och entreprenader fria från arbetslivskriminalitet. Som medlem får kommunen tillgång till experter och kunskapscenter som kan genomföra utbildningar och arbeta operativt i medlemmens processer som en stödfunktion. Som medlem ges även möjligheten att upphandla operativt arbete från föreningen enligt den arbetsmodell som beskrivits ovan.

Ekonomiska konsekvenser

Avgiften för medlemskap i den ideella föreningen Rättvist byggande är 5 000 kronor per år och belastar kommunstyrelsen inom befintlig ekonomisk ram.

Skulle operativt arbete upphandlas erläggs en serviceavgift i spannet 100 000–500 000 kronor beroende på den omfattning medlemmen vill använda sig av organisationens tjänster. En arbetsplatskontroll kostar mellan 20 000–35 000 kronor.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 18 november 2024

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör